

Zagadnienia do sprawdzianu nr 1 z biologii dla klas I a,b,s (dział I-III):

I. BIOLOGIA - NAUKA O ŻYCIU.

1. Źródła wiedzy biologicznej.
2. Planowanie obserwacji.
3. Planowanie eksperymentu. Jego etapy.
4. Różnice pomiędzy obserwacją, a eksperymentem.
5. Czym jest próba kontrolna, próba badawcza.
6. Ustalanie problemu badawczego i hipotezy eksperymentu.
7. Budowa mikroskopu świetlnego.
8. Etapy przygotowania preparatu mikroskopowego i przeprowadzania obserwacji mikroskopowej.
9. Preparaty mikroskopowe trwałe i świeże.
10. Obliczenie powiększenia obrazu w mikroskopie.

II. JEDNOŚĆ ORGANIZMÓW

Budowa i funkcjonowanie komórki.

1. Rozpoznawanie na schemacie podstawowych elementów budowy komórki (błona komórkowa, cytoplazma, jądro, chloroplast, mitochondrium, wakuola, ściana komórkowa).
2. Podstawowe funkcje wyżej wymienionych elementów komórki.
3. Porównanie budowy komórki bakterii, roślin i zwierząt, (cechy umożliwiające ich rozróżnienie).

Czynności życiowe organizmów.

1. Substraty, produkty, cel oraz miejsce zachodzenia w komórce - fotosyntezy.
2. Substraty, produkty, cel oraz miejsce zachodzenia w komórce - oddychania komórkowego tlenowego.
3. Substraty, produkty, cel oraz miejsce zachodzenia w komórce - fermentacji mlekowej i alkoholowej.
4. Samożywność, a cudzożywność (przykłady organizmów samo- i cudzożywnych).
5. Cudzożywność - roślinożercy, drapieżniki, padlinożercy, wszystkożercy, saprotrofy, pasożyty.
6. Sposoby rozmnażania bezpłciowego organizmów.
7. Na czym polega rozmnażanie płciowe.
8. Różnice między rozmnażaniem płciowym, a bezpłciowym.
9. Rozwój organizmów - prosty, a złożony (przykłady organizmów z danym typem rozwoju).

III. RÓŻNORODNOŚĆ ORGANIZMÓW.

III.1. Klasyfikacja organizmów.

1. Uzasadnienie potrzeby klasyfikowania organizmów i przedstawienie zasady systemu klasyfikacji biologicznej.
2. Co to jest klucz do oznaczania organizmów i jak z niego należy korzystać.
3. Pięć królestw świata żywego - cechy charakterystyczne dla każdego z nich.
4. Czym jest gatunek (nazewnictwo dwuczłonowe).

III.2. Królestwa: Bakterii, Protistów i Grzybów.

5. Cechy wirusów. Przykłady chorób wirusowych.
6. Występowanie, budowa i czynności życiowe bakterii.
7. Znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka. Przykłady chorób bakteryjnych.
8. Występowanie, budowa i czynności życiowe jednokomórkowego protista samożywnego (np. eugleny) i cudzożywnego (np. pantofelka).
9. Znaczenie protistów w przyrodzie i dla człowieka. Przykłady chorób wywoływanych przez protisty.
10. Występowanie, budowa i czynności życiowe grzybów oraz ich znaczenie w przyrodzie i dla człowieka.